

**PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2021 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ
ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO
VERTINIMAS**

2022-07-15 Nr. AA-(3.2.)-1

Su audito ataskaita galima susipažinti

Prienų rajono savivaldybės interneto svetainėje

<https://www.prienai.lt/savivaldybe/struktura-ir-kontaktai/kontroles-ir-audito-tarnyba/>

Prienų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Prienų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai nustatyta pareiga teikti savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo. Pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nuostatas, savivaldybių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą atlieka savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos.

Auditą atliko: savivaldybės kontrolierė Violeta Gaidienė (grupės vadovė), vyriausioji patarėja Erika Paplauskienė ir vyresnioji patarėja Dalia Aleksynienė.

Audito ataskaita teikiama Prienų rajono savivaldybės tarybai, Prienų rajono savivaldybės merui, Prienų rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

TURINYS

<u>PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI</u>	<u>4</u>
<u>SANTRAUKA</u>	<u>5</u>
<u>IŽANGA</u>	<u>9</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>11</u>
1. <u>Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas</u>	<u>11</u>
1.1. Biologinio turto likučio negalime patvirtinti	11
1.2. Netiksli ilgalaikio turto vertė	13
1.3. Apskaitoje neteisingai užregistruotos ūkinės operacijos	14
1.4. Finansinės ataskaitos sudarytos ne pagal apskaitos registrų duomenis	15
2. <u>Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas</u>	<u>18</u>
2.1. Biudžeto planavimo sistema vis dar turi trūkumų	18
2.2. Išlaidos apskaitytos nesilaikant išlaidų klasifikacijos	19
3. <u>Savivaldybės biudžeto, lėšų ir turto naudojimo vertinimas</u>	<u>20</u>
3.1. Savivaldybė nesilaikė įstatymo reikalavimo nedidinti įsiskolinimo	20
3.2. Sporto rėmimo lėšos vis dar naudojamos nesilaikant nustatytų reikalavimų	20
3.3. Administracijos darbo apmokėjimo sistema neatitinka teisės aktų reikalavimų	22
3.4. Nustatyti darbo užmokesčio neatitikimai	23
<u>REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS</u>	<u>27</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>30</u>
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	30
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	32
3 priedas. Viešojo sektoriaus subjektų, kuriuose buvo atliktos audito procedūros, sąrašas	38

PAGRINDINIAI ATASKAITOS FAKTAI**91,4 mln. Eur**

Savivaldybės turtas

7,8 mln. Eur

Savivaldybės įsipareigojimai

36,6 mln. Eur

Savivaldybės biudžeto pajamos

35,6 mln. Eur

Savivaldybės biudžeto išlaidos

42 subjektų duomenys konsoliduoti į KFAR**34** subjektų duomenys konsoliduoti į BVAR**?**

Biologinio turto vertės vis dar negalime patvirtinti

0,6 mln. Eur

padidėjo savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti)

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymais atlikome 2021 metų Prienų rajono savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą ir įvertinome biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2021 metais teisėtumą pasirinktose audituoti srityse.

Auditas atliktas pagal tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

Pagrindiniai audito rezultatai

1. Biologinio turto likučio negalime patvirtinti

Vis dar negalime patvirtinti biologinio turto likučio teisingumo. Apie tai, kad apskaitoje neužregistruoti nė vieno parko ir skvero želdiniai savivaldybės administracija buvo informuota ankstesnių auditų metu, pateiktos rekomendacijos parengti savivaldybės parkų ir skverų sąrašą ir sudaryti komisiją biologinio turto vertei nustatyti ir parkų bei skverų želdinius įtraukti į apskaitą. Stebima pažanga vykdant rekomendacijas: į 2021 metų apskaitos registrus įtraukti 3 želdynų želdiniai, kurių vertė 530 tūkst. Eur. Savivaldybės administracijoje neatlikta biologinio turto inventorizacija. Dėl to, kad iš Prienų rajone esančių 19 želdynų apskaitoje užregistruoti tik 3 želdynų želdiniai, neatlikta biologinio turto inventorizacija, negalime patvirtinti 530 tūkst. Eur biologinio turto sumos teisingumo (1.1. poskyris, ataskaitos 11–12 psl.).

2. Netiksli ilgalaikio turto vertė

Savivaldybės administracija neteisingai skaičiavo ilgalaikio turto nusidėvėjimą. Turtas iš nebaigtos statybos į sąskaitą, kurioje jis bus apskaitomas nuolat, keliamas tada, kada yra dokumentai, kuriais patvirtinama, kad statyba baigta. Savivaldybės administracija užbaigtus Prienų miesto viešųjų erdvių ir kraštovaizdžio formavimo statybos darbus pavėluotai užregistravo apskaitoje, dėl to 36 ilgalaikio turto vienetams neteisingai apskaičiuotas nusidėvėjimas. Dėl to negalime patvirtinti 1472,2 tūkst. Eur infrastruktūros ir kitų statinių vertės teisingumo, atitinkamai 170,2 tūkst. Eur finansavimo sumų iš valstybės biudžeto, 1085,9 tūkst. Eur iš Europos Sąjungos,

užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų, 216,1 tūkst. Eur sukaupto perviršio ar deficito sumų teisingumo (1.2. poskyris, ataskaitos 13 psl.).

Prienuų globos namai nesilaikė ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvų ir pastatams nustatė neteisingą naudingo tarnavimo laiką, neteisingai apskaičiavo mėnesio nusidėvėjimo sumą ir atitinkamai nurodė neteisingą turto galutinio nusidėvėjimo datą ir likutinę vertę. Dėl to negalime patvirtinti 1671,5 tūkst. Eur pastatų vertės teisingumo (1.2. poskyris, ataskaitos 13–14 psl.).

3. Apskaitoje neteisingai užregistruotos ūkinės operacijos

Prienuų globos namai 7,3 tūkst. Eur vertės paprastojo remonto darbus pripažino statinio esminio pagerinimo darbais, dėl to ataskaitose nurodė 7,3 tūkst. Eur didesnę pastato vertę ir finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto sumas. Prienuų globos namai neapskaitė kitos veiklos pajamų ir sąnaudų – juose esančios kavinės „Seklytėlė“ pajamas ir sąnaudas priskyrė pagrindinės veiklos sąnaudoms ir pajamoms už suteiktas paslaugas. Globos namai neapskaitė išankstinių mokėjimų už ilgalaikį turtą ir finansinėse ataskaitose nenurodė 1,1 tūkst. Eur išankstinių mokėjimų už ilgalaikį turtą, nurodė 1,1 tūkst. Eur mažesnę tiekėjams mokėtiną sumą (1.3. poskyris, ataskaitos 14–15 psl.).

4. Finansinės ataskaitos sudarytos ne pagal apskaitos registrų duomenis

Prienuų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centre apskaita tvarkoma nesilaikant teisės aktų reikalavimų. Įstaiga neparengė apskaitos dokumentų nustatytu laiku, iki ataskaitų sudarymo įstaigoje nesutvarkyti sąskaitų duomenys, metams pasibaigus neatliktos uždarnosios sąskaitų operacijos, netinkamai atlikta gautinų ir mokėtinų sumų inventorizacija. Dėl to VSAKIS suvesti duomenys nepagrįsti apskaitos dokumentų duomenimis. Apie nustatytus neatitikimus Sporto centras buvo informuotas raštu, rekomenduota skubiai imtis veiksmų dėl 2021 metų apskaitos sutvarkymo pagal viešojo sektoriaus subjektams taikomų teisės aktų reikalavimus. Sporto centras taisė sąskaitų įrašus, atliko sąskaitų uždarymo operacijas ir 2022-05-31 pateikė patikslintą finansinių ataskaitų rinkinį. Ar visi įrašai atlikti laikantis teisės aktų reikalavimų, patvirtinti negalime (1.4. poskyris, ataskaitos 15–17 psl.).

Prienuų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras nesilaikė pajamų ir išlaidų klasifikacijos, pateikė žiniaraštį, kuriame nurodytos tik suminės per mėnesį išleistos asignavimų sumos. Prienuų globos namai nesilaikė pajamų ir išlaidų klasifikacijos, neteisingai planavo ir apskaitė ilgalaikio turto paprastojo remonto išlaidas (2.2. poskyris, ataskaitos 19-20 psl.).

5. Savivaldybė nesilaikė įstatymo reikalavimo nedidinti įsiskolinimo

Savivaldybė nesilaikė įstatymo reikalavimo nedidinti įsiskolinimo, nes savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinų sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) per 2021 metus padidėjo 560,7 tūkst. Eur ir 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 961,9 tūkst. Eur (3.1. poskyris, ataskaitos 20 psl.).

6. Sporto rėmimo lėšos vis dar naudojamos nesilaikant nustatytų reikalavimų

Negalėjome įsitikinti ar VšĮ krepšinio sporto klubas „Prienai“ lėšas naudojo paraiškose numatytiems tikslams. Klubas Savivaldybės administracijai pateikė skirtų lėšų naudojimo ataskaitas, kuriose nurodytos apmokėtos išlaidos neatitinka išlaidų rūšių, nurodytų paraiškose. Apie lėšų naudojimo Klube neatitikimus rašėme 2021-07-15 audito ataskaitoje. Audito metu Klubas pateikė paaiškinimus dėl neteisingos Programos lėšų naudojimo ataskaitos ir Kontrolės ir audito tarnybai pateikė naują ataskaitą, kurioje nurodytos išlaidos taip pat neatitinka paraiškoje nurodytų išlaidų rūšių (3.2. poskyris, ataskaitos 20 psl.).

7. Darbo užmokesčio nustatymo neatitikimai

Prienuj rajono savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sistema neatitinka teisės aktų reikalavimų. 2021 metais teikta rekomendacija darbo apmokėjimo sistemoje numatyti konkrečius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžius, kintamosios dalies nustatymo tvarką ir dydžius, priemokų ir premijų skyrimo tvarką ir dydžius, mokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, budėjimą ir darbą, esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, tvarką ir dydžius, neįgyvendinta (3.3. poskyris, ataskaitos 22 psl.).

Jiezno ir Prienuj „Žiburio“ gimnazijos darbo apmokėjimo sistemos aprašai neatitinka įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų. Jiezno gimnazijoje nenustatytos vidaus kontrolės procedūros apskaičiuojant darbuotojams priklausančias atostogų dienas ir nepanaudotų atostogų kompensacijas, dėl to daliai darbuotojų neteisingai apskaičiuotos kompensacijos už nepanaudotas atostogas. Atostogų kaupinių žiniaraščiuose nurodytas patikrintų darbuotojų nepanaudotų atostogų dienų skaičius neatitinka faktinio nepanaudotų dienų skaičiaus (3.4. poskyris, ataskaitos 23–24 psl.).

Išlaužo pagrindinė mokykla nesilaikė teisės aktų nuostatų dėl mokytojų kvalifikacinių kategorijų ir pailgintos dienos grupės auklėtojoms nustatė neteisingą darbo užmokesčio pastoviosios dalies koeficientą ir neteisingai skaičiavo darbo užmokestį (3.4. poskyris, ataskaitos 25 psl.).

Prienuj globos namai nesilaikė teisės aktų dėl darbuotojų vertinimo ir premijų skyrimo. Globos namai vienam darbuotojui už tų pačių pareigų atlikimą nustatė skirtingus darbo užmokesčio koeficientus, neatitinkančius įstaigos darbo apmokėjimo sistemos ir darbuotojo profesinės patirties (3.4. poskyris, ataskaitos 26 psl.).

Rekomendacijos

Prienuj rajono savivaldybės administracijai:

1. Siekiant teisingai apskaityti biologinį turta:
 - 1.1. parengti savivaldybės parkų ir skverų sąrašą ir jų želdinius įtraukti į apskaitos registrus;

- 1.2. Iki finansinių ataskaitų sudarymo atlikti biologinio turto inventorizaciją.
2. Siekiant finansinėse ataskaitose pateikti tikslesnius duomenis:
 - 2.1. sukurtus ilgalaikio turto vienetus perkelti iš nebaigtos statybos sąskaitos iš karto užbaigus statybos darbus (pagal deklaracijų apie statybos užbaigimą duomenis);
 - 2.2. perskaičiuoti pavėluotai užregistruoto ilgalaikio turto nusidėvėjimą ir patikslinti ilgalaikio turto vertę.
3. Siekiant, kad savivaldybės skola nedidėtų, numatyti papildomas priemones įsiskolinimams mažinti.
4. Siekiant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka, užtikrinti, kad būtų pateiktos teisingos sporto rėmimui skirtų lėšų panaudojimo ataskaitos ir lėšos būtų naudojamos paraiškose numatytiems tikslams.

Prienių globos namams:

5. Siekiant finansinėse ataskaitose pateikti tikslius duomenis:
 - 5.1. vadovaujantis patvirtintais nusidėvėjimo normatyvais patikslinti ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką ir perskaičiuoti ilgalaikio turto (pastatų) nusidėvėjimą;
 - 5.2. laikytis teisės aktų nuostatų dėl ilgalaikio turto remonto sąnaudų apskaitos, pagrindinės veiklos ir kitos veiklos pajamų ir sąnaudų grupavimo, išankstinių mokėjimų atvaizdavimo;
 - 5.3. iki ataskaitų sudarymo apskaitoje užregistruoti teisingus sąskaitų duomenis.
6. Siekiant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir biudžeto vykdymo ataskaitos būtų sudarytos teisingai, įstaigai skirtus asignavimus planuoti ir naudoti laikantis pajamų ir išlaidų klasifikacijos.

Prienių rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centrui:

7. Užtikrinti, kad iki ataskaitų sudarymo dienos būtų atlikti visi reikiami įrašai buhalterinės apskaitos registruose pagal VSAFAS reikalavimus.
8. Siekiant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir biudžeto vykdymo ataskaitos būtų sudarytos teisingai, įstaigai skirtus asignavimus planuoti ir naudoti laikantis pajamų ir išlaidų klasifikacijos.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

Įstaigoms, kuriose atlikome audito procedūras, teikėme rekomendacijas dėl klaidų taisymo, ataskaitų duomenų tikslinimo. Įstaigos dalį rekomendacijų įgyvendino audito metu. Su audituojamų subjektų vadovais, apskaitos ir kitais atsakingais darbuotojais aptarėme audito procedūrų rezultatus, įstaigos pateikė rekomendacijų įgyvendinimo planus – numatomas priemones rekomendacijoms vykdyti ir jų vykdymo terminus.

IŽANGA

Vadovaudamiesi Vietos savivaldos¹, Biudžeto sandaros², Viešojo sektoriaus atskaitomybės³ įstatymais, vykdydami Prienų rajono savivaldybės kontrolieriaus pavedimą⁴, atlikome 2021 metų Prienų rajono savivaldybės (toliau – savivaldybė) konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą ir įvertinome biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2021 metais teisėtumą pasirinktose audituoti srityse.

Audituojamas subjektas – savivaldybė – savivaldybės administracija (juridinio asmens kodas 288742590, adresas – Laisvės a. 12, Prienai), savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai, viešojo sektoriaus subjektai, dalyvaujantys konsolidavimo procese.

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, apimančią savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – KFAR) ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį (toliau – BVAR), parengė savivaldybės administracija. Pagal Vietos savivaldos įstatymą⁵ ir Biudžeto sandaros įstatymą⁶ savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį tvirtina taryba.

Visi viešojo sektoriaus subjektai apskaitą turi tvarkyti pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus⁷ (toliau – VSAFAS). Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (VSAKIS).

Konsolidavimo procese 2021 metais dalyvaujantys viešojo sektoriaus subjektai nurodyti finansų ministro įsakymu patvirtintoje konsolidavimo schemoje⁸. Į savivaldybės 2021 metų KFAR įtrauktos 42 kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų ataskaitos (33 biudžetinių įstaigų, 8 viešųjų įstaigų, priskiriamų prie viešojo sektoriaus subjektų, ir 1 išteklių fondo (iždo)). 2021 metais buvo reorganizuotos dvi savivaldybės biudžetinės įstaigos – Prienų r. Jiezno muzikos mokykla ir Prienų r. Veiverių Antano Kučingio meno mokykla, prijungiant jas prie Prienų meno mokyklos.

Pagal Biudžeto sandaros įstatymą⁹ savivaldybės BVAR rengia savivaldybės administracija, remdamasi savivaldybės biudžeto apskaitos duomenimis – į savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų panaudotų asignavimų bei asignavimų valdytojų

¹ LR vietos savivaldos įstatymas, 27 str. 1 d. 2 p.

² LR biudžeto sandaros įstatymas, 37 str. 3 d.

³ LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 30 str. 1 d.

⁴ Prienų rajono savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. rugsėjo 13 d. pavedimas Nr. 04-(3.4)-1

⁵ LR vietos savivaldos įstatymas, 16 str. 2 d.15 p.

⁶ LR biudžeto sandaros įstatymas, 36 str. 3 d.

⁷ LR buhalterinės apskaitos įstatymas, 3 str. 4 d.

⁸ LR finansų ministro 2022-01-31 įsakymas Nr. 1K-27 „Dėl 2021 metų Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų konsolidavimo schemos patvirtinimo“

⁹ LR biudžeto sandaros įstatymas, 35 str. 4 d.

pateiktais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais. Į savivaldybės 2021 metų BVAR įtraukti 34 subjektų biudžeto vykdymo ataskaitų duomenys.

Savivaldybės biudžetas vykdomas vadovaujantis savivaldybės tarybos patvirtintu biudžeto pajamų ir asignavimų planu. Savivaldybės 2021 metų biudžetas, patvirtintas savivaldybės tarybos sprendimu¹⁰, tikslintas devynis kartus. Savivaldybė 2021 metais vykdė septynias biudžeto programas. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymu¹¹ biudžeto asignavimų valdytojai ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų vadovai privalo organizuoti iš biudžeto finansuojamų programų rengimą ir vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, užtikrinti paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą. Savivaldybės turto savininko funkcijas įgyvendina savivaldybės taryba¹². Vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu¹³ savivaldybės turtas turi būti valdomas naudojamas ir juo disponuojama vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais.

Audito apimtis ir taikyti metodai aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“.

¹⁰ Prienų rajono savivaldybės tarybos 2021-01-28 sprendimas Nr. T3-2 „Dėl Prienų rajono savivaldybės 2021 m. biudžeto patvirtinimo“

¹¹ LR biudžeto sandaros įstatymas, 5 str.

¹² LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 8, 11 ir 12 str.

¹³ Ten pat, 9 str.

AUDITO REZULTATAI

1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) finansines ataskaitas. Tarnyba, audituodama ankstesnių metų VSS finansines ataskaitas, kurios buvo konsoliduotos VSAKIS, nustatė klaidų ir neatitikimų, turėjusių įtakos savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui. Reikšmingiausios klaidos buvo nustatytos ilgalaikio turto apskaitos srityje. Rekomendacijos dėl nustatytų klaidų buvo pateiktos finansinio ir teisėtumo audito ataskaitose. Norime pasidžiaugti, kad subjektai atsižvelgė į rekomendacijas ir taisė audito metu nustatytus trūkumus. Nors kiekvienais metais nustatoma vis mažiau klaidų ir neatitikimų, tačiau ir 2021 m. finansinėse ataskaitose nustatėme reikšmingų duomenų iškraipymų.

1.1. Biologinio turto likučio negalime patvirtinti

Vis dar negalime patvirtinti biologinio turto likučio teisingumo. Standartas¹⁴ numato, kad parkų ir skverų želdinių įsigijimo (įveisimo) išlaidas biologiniu turtu pripažįsta tie viešojo sektoriaus subjektai, kurie, siekdami teikti gyventojams socialinę, ekonominę ir gamtosauginę naudą, želdinius sodina ir (arba) prižiūri parkuose ir skveruose, neatsižvelgiant į tai, ar žemė, kurioje įveistas želdynas, viešojo sektoriaus subjektui perduota patikėjimo ar panaudos teise. Apie tai, kad apskaitoje neužregistruoti nė vieno parko ir skvero želdiniai savivaldybės administracija buvo informuota ankstesnių auditų metu, pateiktos rekomendacijos parengti savivaldybės parkų ir skverų sąrašą ir sudaryti komisiją biologinio turto vertei nustatyti ir parkų bei skverų želdinius įtraukti į apskaitą. Stebima pažanga vykdant rekomendacijas. Administracija informavo¹⁵, kad yra vykdomos biologinio turto apskaitos paslaugos pirkimo procedūros, biologinį turtą numatyta įvertinti ir apskaityti iki 2023-12-31. Audito metu nustatyta, kad parkų ir skverų sąrašas neparengtas, į 2021 metų apskaitos registrus įtraukti 3 želdynų želdiniai¹⁶, kurių vertė 530 tūkst. Eur. Remiantis savivaldybės želdynų ir želdinių inventorizacijos, atliktos 2012 metais, duomenimis Prienų rajone yra 19 želdynų – 7 parkai¹⁷, kurių plotas 31,59 ha, ir 12 skverų¹⁸, kurių plotas 5,6 ha.

¹⁴LR finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 1K-233 patvirtintas 16-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Biologinis turtas ir mineraliniai išteklių“, 10 p.

¹⁵ 2021-12-30 raštas Nr. (7.59)-R3-7070

¹⁶ Revuonos, Beržyno ir Veiverių parkų

¹⁷ Revuonos, Beržyno, Veiverių, Balbieriškio dvaro, Zodiako ženklų, Jiezno dvaro, Mokyklos (Išlaužo k.)

Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklėse¹⁹ (toliau – Taisyklės) numatyta, kad želdynų ir želdinių inventorizavimas savivaldybės lygiu atliekamas kas dešimt metų. Želdynų ir želdinių inventorizavimo tikslas – įvertinti želdynų ir želdinių kiekybinę ir kokybinę būklę, numatyti jų apsaugos, naudojimo ir atkūrimo priemones, sukurti želdinių apskaitos duomenų bazę. Prienų r. žaliųjų plotų inventorizacijos darbai buvo atlikti 2012 metais, dėl to 2022 metais turės būti atlikta nauja inventorizacija.

Augalų ir gyvūnų apskaitą buhalterinės apskaitos tikslais reglamentuoja 16-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Biologinis turtas ir mineraliniai išteklių“²⁰ ir LR finansų ministerijos parengtos Rekomendacijos²¹. Vadovaujantis rekomendacijomis²² biologinio turto apskaitą VSS tvarko pagal biologinio turto vienetus. VSS pats pasirenka ką laikyti biologinio turto vienetu: atskirą biologinį turtą ar biologinio turto grupę. Keli panašių savybių ir (arba) vienoje teritorijoje (sklype, hektare, VSS priskirtoje teritorijoje, būryje ar pan.) esantys turto vienetai apskaitoje gali būti sujungiami ir registruojami kaip vienas atitinkamo turto vienetas, kuris turėtų būti nustatytas VSS apskaitos politikoje. Biologinio turto vienetui, nepriklausomai nuo to, ar vienetu pasirinktas atskiras biologinis turtas, ar biologinio turto vienetų grupė, buhalterinės apskaitos tikslais gali būti sudaroma viena turto kortelė, kurioje nurodomi biologinį turtą identifikuojantys požymiai ir kita turto vienetai apibūdinanti informacija, pavyzdžiui augalų skaičius, augimo vieta ir pan.

Savivaldybės administracijoje neatlikta biologinio turto inventorizacija. Inventorizacijos taisyklėse²³ numatyta, kad Viešojo sektoriaus subjektai privalo inventorizuoti visą turimą turtą ir įsipareigojimus: ilgalaikį materialųjį, išskyrus nebaigtą statybą, ir nematerialųjį turtą, biologinį turtą, pagamintą produkciją, žaliavas, medžiagas, nebaigtą gamybą ir kitas atsargas ne rečiau kaip kartą per metus ir ne anksčiau kaip ataskaitinių metų rugsėjo 30 dieną. Inventorizacijos komisijai²⁴ nepavesta atlikti biologinio turto inventorizaciją. Dėl to, kad iš Prienų rajone esančių 19 želdynų (parkų, skverų), Savivaldybės administracijos apskaitoje 2021-12-31 užregistruoti tik 3 želdynų želdiniai, neatlikta biologinio turto inventorizacija, negalime patvirtinti FBA straipsnio B.Biologinis turtas 530 tūkst. Eur sumos teisingumo.

¹⁸ Prienų mieste: Algirdo g., Pušyno g., Laisvės a., Pramonės g., Vytauto g. skverai, „Žiburio“ gimnazijos kalnelis, Jiezo Nepriklausomybės a., Balbieriškio Jaunimo g. ir Vilniaus g. skverai, Stakliškių Liepų g. ir Mokyklos g. skverai, Išlaužo k. Seniūnijos skveras

¹⁹ Patvirtintos LR aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5, 2, 3 p.

²⁰ Patvirtintas LR finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 1K-233

²¹ LR finansų ministerijos rekomendacijos dėl su biologiniu turtu susijusių ūkinių operacijų buhalterinės apskaitos, [https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/Biologinio_turto_rekomendacijos_201908\(1\)\(2\).pdf](https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/Biologinio_turto_rekomendacijos_201908(1)(2).pdf)

²² Ten pat, III skyriaus 13–16 p.

²³ LR vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 patvirtintos Inventorizacijos taisyklės, 8.1 p.

²⁴ Sudaryta Savivaldybės administracijos direktoriaus 2021-10-29 įsakymu Nr. A3-965

1.2. Netiksli ilgalaikio turto vertė

Savivaldybės administracija neteisingai skaičiavo ilgalaikio turto nusidėvėjimą. Turtas iš nebaigtos statybos į sąskaitą, kurioje jis bus apskaitomas nuolat, keliamas tada, kada yra dokumentai, kuriais patvirtinama, kad statyba baigta. Statybos įstatyme²⁵ numatyta, kad statinių statyba (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas ir pan.) užbaigiama statytojui ar jo teises ir pareigas perėmusiam asmeniui surašant deklaraciją apie statybos užbaigimą, ją patvirtinant ir įregistruojant Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos. Nuo tos dienos, kada yra fiksuojamas statybos užbaigimas, turtas laikomas tinkamu naudoti, nepriklausomai nuo to, ar jis buvo užregistruotas Nekilnojamojo turto registre. Vadovaujantis standartu²⁶, nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio pirmos dienos, kai ilgalaikis materialusis turtas pradedamas naudoti viešojo sektoriaus subjekto numatomu būdu. Savivaldybės administracija pagal Prienų miesto viešųjų erdvių ir kraštovaizdžio formavimo projektus²⁷ vykdytus statybos darbus, užbaigtus 2020-10-27, 2020-10-28 ir 2021-01-27²⁸, buhalterinėje apskaitoje užregistravo atitinkamai tik 2021-02-28, 2021-03-31 ir 2021-12-29. 2021 metais 4 ilgalaikio turto vienetams, kurių vertė 157,1 tūkst. Eur, neteisingai apskaičiuotas nusidėvėjimas, 32 ilgalaikio turto vienetams, kurių vertė 1315,1 tūkst. Eur, naudotiems 11 mėnesių, nusidėvėjimas nebuvo skaičiuotas iš viso. Dėl to negalime patvirtinti FBA A.II.3 Infrastruktūros ir kitų statinių 1472,2 tūkst. Eur vertės teisingumo, atitinkamai finansavimo sumų D.I. Iš valstybės biudžeto 170,2 tūkst. Eur, D.III. Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų 1085,9 tūkst. Eur, F.III. Sukauptas perviršis ar deficitas 216,1 tūkst. Eur sumų teisingumo.

Prienų globos namai (toliau – Globos namai) nesilaikė ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvų²⁹ ir pastatams nustatė neteisingą naudingo tarnavimo laiką, neteisingai apskaičiavo mėnesio nusidėvėjimo sumą ir atitinkamai nurodė neteisingą turto galutinio nusidėvėjimo datą ir likutinę vertę. Dėl to negalime patvirtinti FBA.II.2. Pastatai nurodytos 1671,5 tūkst. Eur vertės ir atitinkamai finansavimo sumų D.III. Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų 752,7 tūkst. Eur ir sukaupto perviršio ir deficito 918,8 tūkst. Eur vertės.

²⁵ Statybos įstatymas, 28 str.

²⁶ LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 patvirtintas 12-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Ilgalaikis materialusis turtas“, 45 p.

²⁷ Prienų miesto viešųjų erdvių, esančių tarp Statybininkų, J. Lukšos, Vytenio, Kęstučio g. Nemuno upės pusėje, ir Kraštovaizdžio formavimo ir ekonominės būklės gerinimo gamtinio karkaso teritorijoje Nemuno dešinio kranto Prienų mieste

²⁸ Deklaracijos apie statinio (-ių), jo (jų) dalies (kai statybą numatyta užbaigti etapais) statybos užbaigimą/statinio (-ių), jo (jų) dalies (-ių)/patalpos paskirties pakeitimą, 2020-10-27 Nr. DSU-2020-18 ir 2021-01-27 Nr. (15.8) Mr)AR4-294

²⁹ Patvirtinti Prienų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009-11-27 įsakymu Nr. (7.7)-A3-618

Pvz. Pastato – bendrabučio kortelėje nurodytas 75 metų nusidėvėjimo normatyvas, perdavimo eksploatuoti data 1981 m., pastato galutinė nusidėvėjimo data – 2059 metai. Pagal likutinę vertę ir apskaičiuotą mėnesio nusidėvėjimo sumą pastatas nusidėvės 2074 metais. Pastato naudingo tarnavimo laikas pagal patvirtintus nusidėvėjimo normatyvus turėtų būti 85 metai, galutinė pastato nusidėvėjimo data – 2065 metai.

1.3. Apskaitoje neteisingai užregistruotos ūkinės operacijos

Globos namai paprastojo remonto darbus pripažino statinio esminio pagerinimo darbais. Vadovaujantis VSAFAS nuostatomis³⁰, statinio esminio pagerinimo darbais pripažįstami tik tie paprastojo remonto darbai, kurie skirti statiniui atnaujinti (modernizuoti)³¹. Kai atlikti darbai nėra esminis turto pagerinimas, tokios išlaidos nurašomos į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį, kai padarytos. Globos namai atliko vonios kambario remonto darbus už 3,4 tūkst. Eur, įrengė pakabinamas lubas virtuvėje už 3,9 tūkst. Eur ir atliktų darbų verte padidino pastato vertę. Dėl to finansinėse atskaitose nurodė 7,3 tūkst. Eur didesnę pastatų vertę ir finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto sumas, atitinkamai nenurodė 7,3 tūkst. Eur paprastojo remonto ir eksploataavimo sąnaudų³².

Globos namai neapskaitė kitos veiklos pajamų ir sąnaudų. Globos namai juose esančios kavinės „Seklytėlė“ pajamas ir sąnaudas priskyrė pagrindinės veiklos sąnaudoms ir pajamoms už suteiktas paslaugas. Standarte³³ numatyta, kad kitos veiklos sąnaudos – viešojo sektoriaus subjektų sąnaudos, atsirandančios iš kitos nei pagrindinė ar finansinė ir investicinė veiklos; prie kitos veiklos sąnaudų priskiriama sąnaudos, susijusios su pajamų, rodomų kitos veiklos pajamų straipsnyje, uždirbimu, tarp jų sąnaudos, susijusios su komercine viešojo sektoriaus subjekto veikla, tokia kaip turto nuoma, paslaugų teikimu ir panašiai³⁴. Standartuose³⁵ numatyta, kad pajamos, viešojo

³⁰ LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 patvirtintas 12-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Ilgalaikis materialusis turtas“, 32 p.

³¹ Statinio ar jo dalių apšiltinimas, statinio fasadų, stogo dangos ar apdailos keitimas, balkonų, lodžijų įstiklinimas, fasado elementų (langų, lauko durų, balkonų, lodžijų) pakeitimas; viso statinio bendrųjų inžinerinių sistemų (vandentiekio, nuotekų šalinimo, šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo, dujų, elektros, nuotolinio ryšio (telekomunikacijų), gaisrinės saugos ir gaisro aptikimo, pranešimo apie jį ir gesinimo, dūmų, šiukšlių šalinimo, žmonėms skirtų liftų, procesų valdymo, automatizavimo, signalizacijos ir kitos sistemos), užtikrinančių statinio (visų statinio patalpų) funkcionavimą ir tenkinančių jo naudotojų poreikius, įrengimas ar keitimas; iš atsinaujinančių energijos šaltinių (saulės, vėjo ir pan.) gaunamos energijos įrangos įrengimas ir kiti panašaus pobūdžio darbai.

³² Globos namų FBA A.II.2 eil. ir VRA.B. VII eil.

³³ LR finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 patvirtintas 11-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Sąnaudos“, 14 p.

³⁴ Prie tokių sąnaudų priskiriamos šioms paslaugoms teikti naudojamo ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo sąnaudos (jei ilgalaikio materialiojo turto vienetas naudojamas tik nepagrindinei veiklai), komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos ir kitos sąnaudos, susijusios su kita veikla, ir panašiai. Taip pat darbo užmokesčio sąnaudos, kai jos susijusios su komercine viešojo sektoriaus subjekto veikla.

sektorius subjekto uždirbtos vykdančios ne pagrindinę veiklą, rodomos straipsnyje „Kitos veiklos pajamos“, sąnaudos, susijusios su kita viešojo sektoriaus subjekto veikla rodomos straipsnyje „Kitos veiklos sąnaudos“. Globos namai kavinės pajamas ir sąnaudas apskaitė kartu su pagrindinės veiklos pajamomis ir sąnaudomis. Dėl to, kad Globos namai neteisingai grupavo ir apskaitė pajamas ir su jų uždirbimu susijusias sąnaudas, negalime patvirtinti Globos namų veiklos rezultatų ataskaitos duomenų teisingumo³⁶.

Globos namai neapskaitė išankstinių mokėjimų už ilgalaikį turtą. Standarte³⁷ numatyta, kad išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą, taip pat gautas, bet dar nepradėtas naudoti, nebaigtas statyti ar komplektuoti turtas priskiriami prie ilgalaikio materialiojo turto. Globos namai apmokėta už ilgalaikį turtą (procedūrinį vežimėlių)³⁸ 1,1 tūkst. Eur sumą neteisingai atvaizdavo finansinėse ataskaitose: nenurodė 1,1 tūkst. Eur išankstinių mokėjimų už ilgalaikį turtą, nurodė 1,1 tūkst. Eur mažesnę tiekėjams mokėtiną sumą³⁹.

1.4. Finansinės ataskaitos sudarytos ne pagal apskaitos registrų duomenis

Vadovaujantis įstatymu⁴⁰ finansinės ataskaitos sudaromos pagal sąskaitų duomenis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Savivaldybės biudžetinėse ir viešosiose įstaigose kasmet nustatome atvejų, kai finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitos ir (ar) aiškinamojo rašto priedai sudaromi ne pagal sąskaitų duomenis, t. y. ataskaitų duomenys neatitinka apskaitos registrų duomenų.

Įvertinę Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centro (toliau – Sporto centras) pateiktus dokumentus ir Labbis buhalterinėje apskaitos programoje esančią informaciją, nustatėme, kad Sporto centre apskaita tvarkoma nesilaikant teisės aktų reikalavimų. Buhalterinės apskaitos įstatyme⁴¹ numatyta, kad ūkio subjektai apskaitą tvarko taip, kad apskaitos informacija būtų: 1) tinkama, objektyvi ir palyginama; 2) pateikiama laiku; 3) išsami ir naudinga vidaus ir išorės informacijos vartotojams. Sporto centras neparengė apskaitos dokumentų nustatytu laiku, nepateikė

³⁵ LR finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 1K-379 patvirtinto 3-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Veiklos rezultatų ataskaita“ 14, 15 p.; 2008 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-161 patvirtinto 10-ojo standarto „Kitos pajamos“ 3.2. p.

³⁶ Atskirai apskaityta tik maisto produktų, sunaudotų „Seklytėlėje“ vertė – 14,7 tūkst. Eur, VRA neteisingai atvaizduotos pagrindinės veiklos pajamos ir pagrindinės veiklos sąnaudos (sunaudotų ir parduotų atsargų savikainos), neatvaizduotos kitos veiklos pajamos ir sąnaudos

³⁷ LR finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 patvirtintas 12-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Ilgalaikis materialusis turtas“, 21 p.

³⁸ 2021-12-23 išankstinė sąskaita Nr. PRE-2021/000127

³⁹ FBA A.II. 10 eil. „Nebaigta statyba ir išankstiniai apmokėjimai“ ir E.II.9 „Tiekėjams mokėtinos sumos“

⁴⁰ Buhalterinės apskaitos įstatymas, 17 str.

⁴¹ Buhalterinės apskaitos įstatymas, 4 str.

2021-12-31 likutį pagrindžiančių dokumentų. Iki ataskaitų sudarymo Sporto centre nesutvarkyti sąskaitų duomenys, metams pasibaigus neatliktos uždaromosios sąskaitų operacijos. Dėl to VSAKIS suvesti duomenys nepagrįsti apskaitos dokumentų duomenimis. Vadovaujantis įstatymu⁴² iki ataskaitų sudarymo apskaitoje turi būti registruotos visos viešojo sektoriaus subjekto ataskaitinio laikotarpio ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, apskaitos duomenys pagrindžiami turto ir išsipareigojimų inventorizavimo duomenimis. Atlikdami inventorizaciją subjektai privalo vadovautis Inventorizacijos taisyklėmis ir Finansų ministerijos rekomendacijomis⁴³. Sporto centras netinkamai atliko gautinų ir mokėtinų sumų inventorizaciją, nes skirtinguose dokumentuose nurodė kitokias gautinų ir mokėtinų lėšų sumas.

Finansinėse ataskaitose pateikti duomenys neteisingi:

Finansinės būklės ataskaitoje:

– Ilgalaikio materialiojo turto duomenys pagal atskiras sąskaitas neatitinka ilgalaikio turto apskaitos žiniaraščių duomenų; neteisingai užpildyta aiškinamojo rašto lentelė „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“; medžiagų, žaliavų ir ūkinio inventoriaus vertės negalima patvirtinti, nes sąskaitos žiniaraštis neužbaigtas (likutis su minuso ženklu); išankstinių apmokėjimų suma neteisinga, nes neatvaizduoti avansiniai mokėjimai tiekėjams (5063,26 Eur); nurodytos sukauptos gautinos sumos (37329,21 Eur), gautini mokesčiai ir socialinės įmokos (145,79 Eur), tiekėjams mokėtinos sumos (1404,7 Eur), kiti trumpalaikiai išsipareigojimai (1900,3 Eur) neatitinka sąskaitų žiniaraščių ir inventorizacijos duomenų.

Veiklos rezultatų ataskaitoje:

– Finansavimo pajamų iš valstybės ir savivaldybės biudžeto suma neįmanoma įsitikinti, nes Didžiojoje knygoje nėra uždarymo operacijų; VSAKIS nurodyti duomenys neatitinka sąskaitų žiniaraščių duomenų; Pagrindinės veiklos kitos pajamos (35144,68 Eur), pagrindinės veiklos sąnaudos (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, nusidėvėjimo ir amortizacijos, komunalinių paslaugų ir ryšių, socialinių išmokų ir kt.) neatitinka sąskaitų žiniaraščių duomenų. Buhalterinių sąskaitų įrašai neatitinka VSAFAS reikalavimų⁴⁴. Neteisingai nurodytas kitos veiklos rezultatas, nes į kitos veiklos pajamas neteisingai įrašytas iš Valstybinės mokesčių inspekcijos gautas gyventojų pajamų mokeskis (jis neteisingai atvaizduotas ir finansinių rinkinio aiškinamojo rašto lentelėje „Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį gautą finansinę ir nefinansinę paramą“); kitos veiklos sąnaudos (35144,68 Eur): įtrauktos į finansines ataskaitas neturint sąnaudas pagrindžiančių dokumentų, o buhalterinės apskaitos registruose neatvaizduotos.

⁴² Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 19 str. 8, 9 d.

⁴³ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 ir [https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/rekomendacijos%20del%20inventorizacijos_TR_10_2019\(1\).pdf](https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/rekomendacijos%20del%20inventorizacijos_TR_10_2019(1).pdf)

⁴⁴ Pagal Finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 patvirtinto 11-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Sąnaudos“ 12.1 p. ir 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-432 patvirtinto 24-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Su darbo santykiais susijusios išmokos“ 22.1 p. prie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų priskiriamos išmokos darbuotojui pinigais ir (arba) natūra: tiesiogiai su darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais susijęs darbo užmokeskis (pareiginė alga, priedai, priemokos, mokėjimai už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties, viršvalandinį darbą ir budėjimą, premijos, darbo užmokeskis už kasmetines atostogas, nepanaudotų atostogų kompensacijų išmokos, nenutrūkstamas darbo užmokesčio mokėjimas ligos atveju (už pirmas dvi ligos dienas) ir panašiai); išeitines išmokos ir kt. Sporto centras darbuotojams mokamas išeitines išmokas ir išmokas už pirmas 2 nedarbingumo dienas apskaitė socialinių išmokų sąnaudose.

Apie nustatytus neatitikimus Sporto centras buvo informuotas raštu⁴⁵, rekomenduota skubiai imtis veiksmų dėl 2021 metų apskaitos sutvarkymo pagal viešojo sektoriaus subjektams taikomų teisės aktų reikalavimus ir atitinkamai patikslinti finansinių ataskaitų rinkinio VSAKIS duomenis. Sporto centras taisė sąskaitų įrašus Labbis programoje, atliko sąskaitų uždarymo operacijas ir 2022-05-31 pateikė patikslintą finansinių ataskaitų rinkinį⁴⁶. Po taisymų Finansinės būklės ataskaitoje nurodyti sąskaitų likučiai atitinka sąskaitų duomenis, Veiklos rezultatų ataskaitoje nurodytos finansavimo iš valstybės biudžeto pajamos 10,5 tūkst. Eur didesnės, finansavimo iš savivaldybės biudžeto – 10,5 tūkst. Eur mažesnės, nei apskaitytos apskaitos registruose. Buhalterinės apskaitos registruose neapskaitytas FAR aiškinamojo rašto lentelėje „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ nurodytas 25,6 tūkst. Eur vertės ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti ir jo nuvertėjimas⁴⁷ metų pradžioje ir pabaigoje. Ar visi įrašai atlikti laikantis teisės aktų reikalavimų, patvirtinti negalime.

Sporto centras nesilaikė standartų reikalavimų dėl ilgalaikio turto apskaitos. Vadovaujantis standartu⁴⁸ ilgalaikio materialiojo turto vienetu pripažįstamas visiškai užbaigtas įrenginys su visais jo įtaisais ir priklausiniais arba pavienis atskiros konstrukcijos daiktas, arba atskiras komplektas sujungtų daiktų, sudarančių visumą ir drauge atliekančių tam tikras funkcijas, jei jo įsigijimo ar pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė nei Vyriausybės nustatyta minimali turto vertė. Sporto centras neteisingai įtraukė į apskaitą įsigyto kompiuterio⁴⁹ vertę: nurodė tik kompiuterio vertę (1,1 tūkst. Eur), o kartu įsigytą monitorių, programinę įrangą, ir kt., apskaitė kaip ūkinį inventorių.

Globos namų 2021 m. finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitos parengtos ne pagal apskaitos registro Didžioji knyga (toliau – DK) sąskaitų duomenis: Veiklos rezultatų ataskaitoje⁵⁰ nurodyta 1,2 tūkst. Eur daugiau finansavimo pajamų iš kitų finansavimo šaltinių ir 1,2 tūkst. Eur daugiau sunaudotų ir parduotų atsargų nei apskaityta apskaitos registruose; aiškinamojo rašto 8-ojo ir 12-ojo VSAFAS priedų duomenys apie atsargas ir ilgalaikį turtą⁵¹ neatitinka DK sąskaitų duomenų.

⁴⁵ 2022-05-09 raštas Nr. 01-26

⁴⁶ Patvirtintas VSAKIS 2022-05-31, 12:06:26

⁴⁷ 9 stulpelis, 1, 6 eil. (atsargų įsigijimo vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje – 25,6 tūkst. Eur) ir 7, 14 eil. (atsargų nuvertėjimas laikotarpio pradžioje ir pabaigoje – 25,6 tūkst. Eur)

⁴⁸ 2008 m. gegužės 8 d. finansų ministro įsakymu Nr. 1K-174 patvirtinto 12-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“ 11 p.

⁴⁹ 2021-12-20 PVM sąskaita faktūra F-014925

⁵⁰ VRA A.I.4 eil. ir B.I.X eil.

⁵¹ AR lentelėje „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ nurodyta sunaudotų atsargų vertė – 391,8 tūkst. Eur, Didžiojoje knygoje – 393,0 tūkst. Eur (1,2 tūkst. Eur daugiau), sunaudotų ir parduotų atsargų savikainos, transporto (kuro ir atsarginių dalių) sąnaudos sudaro 402,2 tūkst. Eur (10,4 tūkst. Eur daugiau); lentelėje „Ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ nurodyta 0,8 tūkst. Eur mažesnė mašinų ir įrenginių įsigijimo vertė metų pradžioje ir pabaigoje

2. Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio vertinimas

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁵² savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys. 2021 m. savivaldybės biudžeto pajamos sudarė 36557,4 tūkst. Eur, išlaidos – 35648,2 tūkst. Eur. Audito metu įvertinus 2021 m. gruodžio 31 d. savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenis apie savivaldybės biudžeto pajamas, išlaidas ir skolas bei mokėtinas sumas reikšmingų neatitikimų, kurie darytų įtaką metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui, nenustatėme.

2.1. Biudžeto planavimo sistema vis dar turi trūkumų

Savivaldybės administracija rengdama Savivaldybės 2021–2023 strateginį veiklos planą (toliau – Strateginis veiklos planas) ir 2021 metų biudžetą, neatsižvelgė į savivaldybės strateginio plano ir savivaldybės biudžeto planavimo trūkumus, kurie buvo nustatyti ankstesnių auditų metu. Savivaldybių veiklos finansinis planavimas – procesas, kurio metu atsižvelgiant į patvirtintus savivaldybės strateginio planavimo dokumentus yra rengiamas savivaldybės biudžetas ir kitų finansavimo šaltinių sąmatos. Įstatyme⁵³ nustatyta, kad savivaldybių biudžetų projektus rengia savivaldybių vykdomosios institucijos, remdamosi šiuo Įstatymu, kitais įstatymais, Seimo patvirtintais savivaldybių biudžetų finansiniais rodikliais, Vyriausybės patvirtintomis biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, valstybinės statistikos duomenimis, patvirtintais savivaldybių strateginio planavimo dokumentais, taip pat savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų programomis ir jų sąmatų projektais.

Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijose⁵⁴, kuriose nustatyti strateginio planavimo dokumentų rengimo reikalavimai, numatyta, kad strateginio planavimo dokumentai rengiami atsižvelgiant į valstybės ir regiono strateginio planavimo dokumentus, taip pat užtikrinant jų tarpusavio suderinamumą ir integralumą. Savivaldybės strateginio ir finansinio planavimo dokumentuose trūksta susietumo ir aiškių tarpusavio ryšių. Strateginiame veiklos plane numatyti 2021 m. biudžeto asignavimai programoms, uždaviniams ir priemonėms sudarė 42,8 mln. Eur, o savivaldybės 2021 metų biudžete⁵⁵ – 29,7 mln. Eur, t. y. 13,1 mln. Eur mažiau. Strateginio veiklos plano 6 programose neskaičiuoti 2021 m. biudžeto asignavimai pagal finansavimo šaltinius, 3 programose neteisingai suskaičiuoti 2021 m. biudžeto asignavimai iš viso programai (perskaičiavus

⁵² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2 str. 17 d., 22 str. 4 d.

⁵³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 26 str.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-15 nutarimu Nr. 1435 patvirtintos Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijos (galiojusios iki 2021-04-30), 6 p.

⁵⁵ Prienų rajono savivaldybės tarybos 2021-01-28 sprendimas Nr. T3-2.

skirtumas sudarė 2,2 mln. Eur). Savivaldybės 2021 metų biudžete⁵⁶ patvirtintos biudžeto išlaidos pagal programas ir finansavimo šaltinius neatitiko nei vienoje Strateginio veiklos plano programoje numatytų asignavimų, biudžeto išlaidos patvirtintos nenurodant programų vykdytojų, todėl neišku kiek biudžeto asignavimų skirta įstaigoms iš atitinkamų programų.

Savivaldybės administracija neįgyvendino rekomendacijos – einamųjų metų savivaldybės biudžete teisingai nurodyti praėjusių metų nepanaudotą pajamų dalį, atitinkančią praėjusių metų pabaigoje buvusius likučius. Savivaldybės ataskaitoje⁵⁷ nurodytas 779,8 tūkst. Eur lėšų likutis 2020 m. pabaigoje 2,4 tūkst. Eur neatitiko Iždo ir savivaldybės administracijos apskaitos registruose nurodytų likučių (777,4 tūkst. Eur). Savivaldybės administracija 2021 m. nepatiksline praėjusių metų nepanaudotos pajamų dalies likučio ir ataskaitoje⁵⁸ nurodė metų pradžios likutį 2,4 tūkst. Eur didesnį nei turėjo būti.

2.2. Išlaidos apskaitytos nesilaikant išlaidų klasifikacijos

Atlikdami audito procedūras Sporto centre nustatėme, kad įstaigoje neteisingai tvarkoma gautų ir panaudotų asignavimų apskaita, dėl to negalėjome įvertinti, ar įstaiga išlaidas planavo bei apskaitė teisinguose išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose. Sporto centras nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁵⁹, pateikė žiniaraštį, kuriame nurodytos tik suminės per mėnesį išleistos asignavimų sumos, kurios neatitinka bankinių išrašų duomenų. Sporto centrui 2021 metais skirti asignavimai sudarė tik 1,8 proc. visų biudžeto asignavimų, todėl galimų neatitikimų išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose įtaka 2021 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniui nėra reikšminga.

Neteisingos apskaitos sporto centre pavyzdžiai: Krepšinio aikštelės grindų apipavidalinimo išlaidas apskaitė Materialiojo turto paprastojo remonto prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų str., o sunaudotos lipnios plėvelės išlaidas (1784,87 Eur) – kitų prekių ir paslaugų str. Vadovaujantis klasifikacija, materialiojo turto paprastojo remonto prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidoms priskiriamos materialiojo turto ir ūkinio inventoriaus remonto darbų ir techninės priežiūros išlaidos ir įrankių bei prekių, kurie reikalingi paprastojo remonto darbams atlikti (santehnikos, elektros instaliacijos, apdailos ir pan. įrankių ir prekių, taip pat instrumentų, mechaninių ir elektrinių įrankių ir pan.), įsigijimo išlaidos.

Neteisingai apskaitė įsigyto kompiuterio išlaidas: nurodė tik kompiuterio vertę, o kartu įsigytą monitorių, programinę įrangą, ir kt., apskaitė kaip ūkinį inventorių. Iš kurio straipsnio apmokėjo išlaidas, nustatyti neįmanoma (informacinių technologijų prekių įsigijimo išlaidų neatvaizdavo).

⁵⁶ Ten pat

⁵⁷ Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaita (1-sav.)

⁵⁸ Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2021 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (1-sav.)

⁵⁹ Patvirtinta LR finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184

Globos namai nesilaikė pajamų ir išlaidų klasifikacijos⁶⁰ ir pastatų paprastojo remonto (vonios kambario remonto ir pakabinamų lubų įrengimo virtuvėje) išlaidas neteisingai apskaitė Kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo straipsnyje⁶¹. Vadovaujantis pajamų ir išlaidų klasifikacija materialiojo turto paprastojo remonto prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsniui priskiriamos priežiūros ir paprastojo remonto darbai, kurie atliekami siekiant naudoti materialųjį turtą jo numatyto tarnavimo laikotarpiu ir kurie nekeičia turto vertės ir jo funkcinių galimybių, bet palaiko jo gerą arba atkuria ankstesnę būklę, išlaidos. Dėl netinkamos išlaidų apskaitos Globos namų Biudžeto vykdymo ataskaitose materialiojo turto paprastojo remonto prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidų straipsnyje nurodyta 7,3 tūkst. Eur mažiau, kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo straipsnyje – 7,3 tūkst. Eur daugiau.

3. Savivaldybės biudžeto, lėšų ir turto naudojimo vertinimas

3.1. Savivaldybė nesilaikė įstatymo reikalavimo nedidinti įsiskolinimo

Savivaldybės skola per metus padidėjo. Įstatymu⁶² savivaldybės įpareigotos, kad 2022 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) turi būti ne didesnis už 2021 m. sausio 1 d. įsiskolinimą. Savivaldybė nesilaikė įstatymo reikalavimo nedidinti įsiskolinimo, nes savivaldybės įsiskolinimas (mokėtinos sumos, išskyrus sumas paskoloms gražinti) per 2021 metus padidėjo 560,7 tūkst. Eur ir 2021 m. gruodžio 31 d. sudarė 961,9 tūkst. Eur. Savivaldybės mokėtinos sumos su paskolomis 2021 metų pabaigoje sudarė 2971,4 tūkst. Eur ir palyginus su 2020 metais padidėjo 314,2 tūkst. Eur.

3.2. Sporto rėmimo lėšos vis dar naudojamos nesilaikant nustatytų reikalavimų

Negalėjome įsitikinti ar VšĮ krepšinio sporto klubas „Prienai“ (toliau – Klubas) lėšas naudojo paraiškose numatytiems tikslams. Savivaldybės administracija iš Prienų rajono savivaldybės kultūros, sporto, jaunimo ir bendruomenės veiklos aktyvinimo programos priemonės

⁶⁰ LR finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1K-184 patvirtinta „Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija“

⁶¹ Kitų mašinų ir įrenginių įsigijimo išlaidos. Į straipsnį įtraukiamos visų mašinų ir įrenginių, išskyrus transporto priemones ir kompiuterinę techninę ir elektroninių ryšių įrangą, – bendros ir specialios paskirties mašinų; biuro, apskaitos įrangos; elektros mašinų; radijo, televizijos ir ryšių įrenginių; medicinos prietaisų; tikslų (precizinių) ir optinių instrumentų; baldų; sieninių ir rankinių laikrodžių; sporto prekių įsigijimo išlaidos

⁶² Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 13 str. 4 p.

„Sporto projektų finansavimas“ Klubui skyrė 174,5 tūkst. Eur ir 60 tūkst. Eur projekto „Dalyvavimas Lietuvos krepšinio lygos čempionate, garsinant Prienų kraštą Lietuvoje ir pasaulyje“ veikloms vykdyti⁶³. Klubas Savivaldybės administracijai pateikė skirtų lėšų naudojimo ataskaitas⁶⁴, kuriose nurodytos apmokėtos išlaidos neatitinka išlaidų rūšių, nurodytų paraiškose. Apie lėšų naudojimo Klube neatitikimus rašėme 2021-07-15 audito ataskaitoje. Audito metu detaliau vertiname antros paraiškos (60 tūkst. Eur), pateiktos po audito ataskaitos paskelbimo, programos lėšų naudojimo ataskaitos duomenis.

Klubo pateiktoje detalioje projekto įgyvendinimo sąmatoje⁶⁵ numatyta iš savivaldybės gautas lėšas naudoti žaidėjų ir trenerių (35 tūkst. Eur), Klubo administracijos darbuotojų (5 tūkst. Eur) ir aptarnaujančio personalo (sekretoriato, šokėjų, savanorių, apsaugos, medicinos) (4 tūkst. Eur) atlyginimams, apgyvendinimui (9,0 tūkst. Eur), kelionių į varžybas transportui (2 tūkst. Eur), automobilių nuomai (2 tūkst. Eur) ir aprangoms (3 tūkst. Eur). Gautos lėšos (60 tūkst. Eur) buvo naudojamos: 41,3 tūkst. Eur darbo užmokesčiui, iš jų 38,8 tūkst. Eur pagal sportinės veiklos kontraktus ir 2,5 tūkst. Eur pagal sutartis, 4,6 tūkst. Eur maistpinigiams, 10,2 tūkst. Eur apgyvendinimui, 2 tūkst. Eur aprangoms, 1 tūkst. Eur transporto paslaugoms, 0,9 tūkst. Eur šokėjų paslaugoms apmokėti.

Nustatyta, kad Klubas, atsižvelgdamas į 2021 metais teiktas rekomendacijas, atsidarė savivaldybės biudžeto lėšoms atskirą banko sąskaitą, į kurią ir buvo pervestos savivaldybės biudžeto lėšos. Tačiau ataskaitoje Klubas nurodė sumas apmokėtas, ne tik iš šios, bet ir iš kitos banko sąskaitos. Audito metu Klubas pateikė paaiškinimus dėl neteisingos Programos lėšų naudojimo ataskaitos ir Kontrolės ir audito tarnybai pateikė naują ataskaitą, kurioje nurodytos išlaidos taip pat neatitinka 2021-11-03 paraiškoje nurodytų išlaidų rūšių. Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo sutartyje⁶⁶ numatyta, kad lėšų davėjas (Savivaldybės administracija) turi teisę kontroliuoti ir tikrinti lėšų panaudojimo teisėtumą bei tikslingumą, bei reikalauti, kad lėšų gavėjas pateiktų buhalterinės apskaitos dokumentus, kuriais pagrindžiamas lėšų panaudojimas, sąrašą. Audito metu nustatyti neatitikimai rodo, kad Savivaldybės administracija, kaip lėšų davėjas, nekontroliavo, ar Klubui skirtos lėšos panaudotos paraiškose numatytiems tikslams.

⁶³ 2021-03-12 ir 2021-11-05 Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo sutartys Nr. (9.27)D1-171 ir Nr. (9.27)D1-870

⁶⁴ Programos lėšų naudojimo ataskaitos: 2021m. kovo 30 d., birželio 30 d. ir rugsėjo 30 d. (174,5 tūkst. Eur), 2021 m. gruodžio 10 d. (60 tūkst. Eur)

⁶⁵ 2021-11-03 paraiška

⁶⁶ 2021-11-05 Savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo sutartis Nr. (9.27)D1-870, 2 p.

3.3. Administracijos darbo apmokėjimo sistema neatitinka teisės aktų reikalavimų

Savivaldybės administracija neįgyvendino 2021 metais teiktos rekomendacijos dėl darbo apmokėjimo sistemos. Įstatyme⁶⁷ nustatyta, viešojo administravimo subjektai privalo vadovautis įstatymo viršenybės principu, kuris reiškia, jog viešojo administravimo subjekto įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, veikla turi atitikti įstatymuose išdėstytus teisinius pagrindus, administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis įstatymu⁶⁸ biudžetinės įstaigos darbuotojų pareigybių sąrašė esančių pareigybių pareiginės algos pastoviosios dalies nustatymo kriterijai ir pagal kiekvieną kriterijų nustatyti konkretūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžiai detalizuojami Darbo apmokėjimo sistemoje. Prienų rajono savivaldybės administracijos darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo tvarkos apraše⁶⁹ nenumatyti konkretūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžiai, kintamosios dalies nustatymo tvarka ir dydžiai, priemokų ir premijų skyrimo tvarka ir dydžiai, mokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, budėjimą ir darbą, esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, tvarka ir dydžiai. Įstatyme⁷⁰ numatyta, kad pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas turi būti nustatomas iš naujo pasikeitus darbuotojų pareigybių skaičiui, vadovaujamo darbo patirčiai ir (ar) profesinio darbo patirčiai, įgijus kvalifikacinę kategoriją ir (ar) pasikeitus kvalifikacinei kategorijai. Administracijos Darbo apmokėjimo sistemoje⁷¹ nustatyta, kad darbuotojų pareiginės algos pastovioji dalis nustatoma, atsižvelgiant į veiklos sudėtingumą, darbo krūvį (intensyvumas neviršijant nustatyto darbo laiko), atsakomybės lygį, papildomų įgūdžių ar svarbių einamoms pareigoms žinių turėjimą, savarankiškumo lygį, darbo funkcijų įvairovę ir kt., tačiau nenustatyta, kokio dydžio pareiginės algos pastovios dalies koeficientai už tuos kriterijus yra taikomi, todėl jie turi būti nustatyti. 2021 metais teikta rekomendacija darbo apmokėjimo sistemoje

⁶⁷ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 3 straipsnis, 4 d.

⁶⁸ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 5 str. 3 d.: „Darbo apmokėjimo sistemoje, atsižvelgiant į šio įstatymo nuostatas, detalizuojami biudžetinės įstaigos darbuotojų pareigybių sąrašė esančių pareigybių pareiginės algos pastoviosios dalies nustatymo kriterijai (išsilavinimas, profesinio ir (ar) vadovaujamo darbo patirtis, veiklos sudėtingumas, darbo krūvis, atsakomybės lygis, papildomų įgūdžių ar žinių, svarbių einamoms pareigoms, turėjimas ir pan.) ir pagal kiekvieną kriterijų nustatyti konkretūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžiai, šio įstatymo 7 straipsnio 6 ir 7 dalyse nustatytais pagrindais padidintos pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžiai, 7 straipsnio 8 dalyje nustatyti pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento didinimo iki 100 procentų kriterijai ir jų dydžiai, 9 ir 14 straipsniuose nurodytos pareiginės algos kintamosios dalies nustatymo tvarka ir procentiniai dydžiai, 10 ir 12 straipsniuose nustatyta priemokų ir premijų skyrimo, 11 straipsnyje numatyto mokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, budėjimą tvarka ir dydžiai“

⁶⁹ Patvirtintas administracijos direktoriaus 2019-09-17 įsakymu Nr. A3-626

⁷⁰ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 7 str. 11 d.

⁷¹ Patvirtintas administracijos direktoriaus 2019-09-17 įsakymu Nr. A3-626, 6 p.

numatyti konkrečius pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžius, kintamosios dalies nustatymo tvarką ir dydžius, priemokų ir premijų skyrimo tvarką ir dydžius, mokėjimo už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą, budėjimą ir darbą, esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, tvarką ir dydžius, neįgyvendinta.

3.4. Nustatyti darbo užmokesčio neatitikimai

Jiezno gimnazija nesilaikė įstatymų nuostatų dėl papildomo darbo. Darbo kodekse⁷² numatyta, kad sulygti dėl projektinio darbo sutarties galima tokiais atvejais: 1) sudarant iki dvejų metų trukmės projektinio darbo sutartį su naujai priimamu asmeniu; 2) laikinai, iki penkerių metų, pakeičiant galiojančią kitos rūšies darbo sutartį; 3) sudarant iki dvejų metų trukmės susitarimą dėl projektinio darbo, galiojant kitos rūšies darbo sutarčiai. Projektinio darbo sutartyje privalo būti nustatyta darbo laiko norma, tai yra vidutinis darbo valandų per savaitę skaičius, kurį dirbs darbuotojas. Nuo Darbo kodekso įsigaliojimo vieno darbdavio su tuo pačiu darbuotoju sudarytos kelios darbo sutartys liko galioti nustatant pagrindinę darbo sutartį ir susitarant dėl papildomų darbo funkcijų⁷³. Gimnazija nesilaikė Darbo kodekso reikalavimų ir su įstaigos darbuotojais sudarė atskiras projektinio darbo sutartis, kuriose numatė, kad darbuotojai dirbs 5 dienas per savaitę, tačiau nenurodė darbo valandų per savaitę skaičiaus. Darbo užmokestis buvo mokamas ne kiekvieną mėnesį, o tik už faktiškai dirbtas valandas pagal atskirus darbo laiko apskaitos žiniaraščius. Mokamas valandos įkainis nebuvo perskaičiuotas pasikeitus Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų bei valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos (atlyginimo) baziniam dydžiui.

Jiezno gimnazijos darbo apmokėjimo sistemos aprašas⁷⁴ (toliau – Aprašas) neatitinka įstatymo⁷⁵ ir kitų teisės aktų nuostatų. Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos apraše⁷⁶ numatyta, kad į darbuotojo vidutinį darbo užmokestį įskaitoma bazinis (tarifinis) darbo užmokestis už atliktą darbą; didesnis apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, viršvalandinį darbą, darbą naktį; papildoma darbo užmokesčio dalis, nustatyta šalių susitarimu arba mokama pagal darbo teisės normas ar darbovietėje taikomą darbo apmokėjimo sistemą; priedai ir priemokos, kiti mokėjimai už atliktą darbą; premijos ir kitos piniginės išmokos už atliktą darbą. Apraše numatyta,

⁷² Darbo kodeksas, 89, 90 str.

⁷³ Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas, 6 str. 5 d.

⁷⁴ Patvirtintas 2018 m. rugpjūčio 31 d. gimnazijos direktoriaus įsakymu Nr. (1.3.)-V1-228

⁷⁵ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas

⁷⁶ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, 3 p.

kad skaičiuojant kompensaciją už nepanaudotas atostogas, neįskaičiuojamos premijos, priedai⁷⁷. Apraše netinkamai vartojamos sąvokos⁷⁸, nenumatyta darbuotojų skatinimas premijomis už Gimnazijos vardo garsinimą, už Gimnazijos prestižo ir teigiamo įvaizdžio formavimą, kuris aptartas Gimnazijos darbuotojų skatinimo tvarkos apraše⁷⁹. Apraše numatyta, kad premijos skiriamos labai gerai įvertinus gimnazijos darbuotojo praėjusių kalendorinių metų veiklą ir vadovaujantis šiuo punktu skiriamos premijos mokytojams, kurių metinis veiklos vertinimas pagal įstatymą neatliekamas⁸⁰. Gimnazija raštu⁸¹ informuota apie nustatytus neatitikimus ir atsižvelgdama į rekomendacijas Darbo apmokėjimo tvarkos aprašą įsipareigojo atnaujinti iki 2022-08-31.

Jiezo gimnazijoje nenustatytos vidaus kontrolės procedūros apskaičiuojant darbuotojams priklausančias atostogų dienas ir nepanaudotų atostogų kompensacijas. Gimnazijos dokumentuose nenurodomas priklausančių kasmetinių ir papildomų atostogų, kurios suteikiamos už ilgalaikį nepertraukiamąjį darbo stažą toje pačioje darbovietėje dienų skaičius. Pagal terminuotas darbo sutartis dirbusių darbuotojų atleidimo įsakymuose nenurodyta išmokėti kompensaciją už nepanaudotas atostogas, darbo laikotarpis ir nepanaudotų kasmetinių atostogų dienų skaičius, už kurių buhalteris turi apskaičiuoti ir išmokėti kompensaciją už nepanaudotas atostogas. Nustatyta, kad kompensacijos už nepanaudotas atostogas nemokėtos trims iš penkių patikrintų darbuotojų, vienam darbuotojui neteisingai apskaičiuotas kompensuojamų dienų skaičius. Atostogų kaupinių žiniaraščiuose nurodytas patikrintų darbuotojų nepanaudotų atostogų dienų skaičius neatitinka faktinio nepanaudotų dienų skaičiaus. Gimnazija 2022 metais perskaičiavo visų darbuotojų nepanaudotų atostogų dienų skaičių, atitinkamai patikslino buhalterinės apskaitos duomenis.

Prienių „Žiburio“ gimnazijos darbo apmokėjimo sistemos aprašas⁸² (toliau – Aprašas) pasikeitus įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis neatnaujintas, jame naudojamos sąvokos neatitinka teisės aktų. Įstatyme⁸³ numatyta, kad biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos kintamosios dalies nustatymas priklauso nuo praėjusių metų veiklos vertinimo pagal darbuotojui nustatytas metines užduotis, siektinus rezultatus ir jų vertinimo rodiklius bei gebėjimus atlikti

⁷⁷ Aprašo 24 p.

⁷⁸ Aprašo 27.1 p. numatyta, kad Gimnazijos darbuotojams gali būti nustatomos priemokos: A1 lygio pareigybėms pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas didinamas 20 procentų.

⁷⁹ Numatytas tik Gimnazijos darbuotojų skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. (1.3)-V1-143

⁸⁰ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 14 str. 1 d.

⁸¹ 2022-02-10 raštas Nr. 01-14 „Dėl audito metu nustatytų neatitikimų“

⁸² Patvirtintas 2019-08-30 gimnazijos direktoriaus įsakymu Nr. (1.5)V-148

⁸³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 9 str. 1 d.

pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas. Gimnazijos Apraše⁸⁴ nurodyta, kad priemoka – darbo užmokesčio kintamoji dalis, kuri darbuotojui mokama už darbą nukrypstant nuo įprastų darbo sąlygų, premija – kintamoji darbo užmokesčio dalis, skirta darbuotojams skatinti. Apraše nurodyti darbuotojų (mokytojų), psichologų ir socialinių pedagogų, įstaigos darbuotojų ir specialistų, kvalifikuotų darbuotojų⁸⁵ pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientai neatitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme patvirtintų koeficientų ir kt. Apraše⁸⁶ numatyta, kad darbuotojams ne daugiau kaip vieną kartą per metus gali būti skiriamos premijos: atlikus vienkartinę ypač svarbias gimnazijos veiklai užduotis – iki 200 eurų; įvertinus labai gerai gimnazijos darbuotojo praėjusių kalendorinių metų veiklą – iki 50 % pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio, tačiau 10-imčiai įstaigos darbuotojų skirtos didesnės premijos, nei numatyta Apraše. Prienų „Žiburio“ gimnazija atsižvelgė į audito metu pateiktas rekomendacijas ir patikslino darbo apmokėjimo sistemos aprašą⁸⁷.

Išlaužo pagrindinė mokykla nesilaikė teisės aktų nuostatų dėl mokytojų kvalifikacinių kategorijų. Atestacijos nuostatuose⁸⁸ numatyta, kad įgytos kvalifikacinės kategorijos įskaitomos pradinėse klasių mokytojų, mokytojų pradinėse klasių mokinius užsienio kalbos (turinčiam specialiam pasirengimui), tikybos (turinčiam vyskupijos leidimui), turinčiam papildomų tarifikuotų valandų su specialiųjų poreikių vaikais, neformaliojo švietimo valandas (su pradinėse klasių mokiniais) ar dirbančiam pailgintos dienos grupės auklėtoju. Mokykla neatsižvelgė į mokytojų įgytas kvalifikacines kategorijas ir pailgintos dienos grupės auklėtojoms nustatė neteisingą darbo užmokesčio pastoviosios dalies koeficientą ir neteisingai skaičiavo darbo užmokesį. Mokykla atsižvelgė į audito metu pateiktas rekomendacijas ir patikslino darbuotojams nustatytus darbo užmokesčio koeficientus nuo 2022 m. sausio 1 d.

Išlaužo pagrindinė mokykla neteisingai išmokėjo kompensacijas už nepanaudotas atostogas. Darbo kodekse⁸⁹ numatyta, kad kasmetines atostogas pakeisti pinigine kompensacija draudžiama, išskyrus darbo santykių pasibaigimą, kai darbuotojui sumokama kompensacija už nepanaudotas visos trukmės kasmetines atostogas ar jų dalį. Mokyklos direktorius įsakymais⁹⁰ nurodė nutraukti pradinio ugdymo mokytojų, papildomai dirbančių pailgintos dienos grupės auklėtojoms, papildomo darbo susitarimus ir išmokėti kompensaciją už nepanaudotas atostogas. Dėl to darbuotojoms, kurių

⁸⁴ Aprašo, patvirtinto 2019-08-30 Prienų „Žiburio“ gimnazijos direktoriaus įsakymu Nr. (1.5)V-148, 3.4, 3.5 p.

⁸⁵ Aprašo 15, 29, 46.2 p.

⁸⁶ Patvirtintas 2019-08-30 gimnazijos direktoriaus įsakymu Nr. (1.5)V-148 „Prienų „Žiburio“ gimnazijos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašas“, 70 p.

⁸⁷ Prienų „Žiburio“ gimnazijos direktoriaus 2022-03-22 įsakymas Nr. (1.5)V-36

⁸⁸ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216 patvirtintų Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų 62.15 p.

⁸⁹ Darbo kodeksas, 127 str. 6 p.

⁹⁰ 2021 m. birželio 11 d. įsakymai Nr. P-35 ir P-36

darbo santykiai nesibaigė, neteisėtai išmokėta kompensacija už nepanaudotas atostogas ir neteisingai apskaičiuotas darbo užmokestis už kasmetines atostogas. Mokykla perskaičiavo darbuotojams priklausančias darbo užmokesčio sumas ir įsipareigojo laikytis Darbo kodekso nuostatų dėl piniginių kompensacijų už nepanaudotas atostogas mokėjimo.

Prienų globos namai nesilaikė teisės aktų dėl premijų skyrimo darbuotojams. Įstatyme⁹¹ numatyta, kad darbuotojo tiesioginis vadovas, įvertinęs biudžetinės įstaigos darbuotojo praėjusių kalendorinių metų veiklą labai gerai, teikia vertinimo išvadą biudžetinės įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui su siūlymu nustatyti iki kito biudžetinės įstaigos darbuotojų kasmetinio veiklos vertinimo pareiginės algos kintamosios dalies dydį, ne mažesnę kaip 15 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies, ir gali siūlyti skirti premiją pagal darbo apmokėjimo sistemoje nustatytą tvarką ir dydžius. Vadovas, gavęs iš tiesioginių vadovų darbuotojų įvertinimą, per 10 darbo dienų priima motyvuotą sprendimą pritarti arba nepritarti biudžetinės įstaigos darbuotojo tiesioginio vadovo siūlymams. Priėmus sprendimą pritarti motyvuotam siūlymui, šis siūlymas įgyvendinamas ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo sprendimo priėmimo dienos. Globos namų direktoriaus įsakymu⁹², atsižvelgiant į darbuotojų veiklos vertinimo išvadose pateiktus siūlymus, nustatyti tik pareiginės algos kintamosios dalies dydžiai, dėl premijų skyrimo labai gerai įvertintiems darbuotojams sprendimas per 2 mėnesius nebuvo priimtas. Tačiau metų pabaigoje⁹³ darbuotojams skirtos vienkartinės premijos už labai gerai įvertintą praėjusių kalendorinių metų veiklą.

Globos namai neteisingai nustatė darbo užmokesčio koeficientus. Socialinių paslaugų srities darbuotojų konkretūs pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų dydžiai nustatyti Globos namų darbo apmokėjimo sistemoje⁹⁴. Globos namų darbuotojai, dirbančiai 1,5 pareigybės slaugytojo padėjėja, nustatyti skirtingi darbo užmokesčio koeficientai už tų pačių pareigų atlikimą⁹⁵, kurie neatitiko darbuotojos profesinio darbo patirties. Globos namai informavo⁹⁶, kad darbuotojos koeficientas patikslintas nuo 2022 m. sausio 1 d.

Savivaldybės kontrolierė

Violeta Gaidienė

⁹¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 9 str., 14 str. 10 d. 1 p. ir 11 d.

⁹² Globos namų direktoriaus 2021-02-01 įsakymas Nr. PV-34 „Dėl Prienų globos namų darbuotojų pareiginės algos kintamosios dalies nustatymo“

⁹³ Globos namų direktoriaus 2021-12-31 įsakymai Nr. PV-373; PV-384; PV-378

⁹⁴ Globos namų direktoriaus 2021-02-15 įsakymu Nr. V-27 patvirtintų „Darbo tvarkos taisyklių“ V skyrius, 1–4 priedai

⁹⁵ Slaugytojo padėjėja (1 pareigybė, pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas 5,22) ir slaugytojo padėjėja (0,5 pareigybės, koeficientas – 5,46)

⁹⁶ Globos namų 2022-04-27 raštas Nr. 01-108

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Siekiant teisingai apskaityti biologinį turta:			
1.1.	parengti savivaldybės parkų ir skverų sąrašą ir jų želdinius įtraukti į apskaitos registrus;	Prienuj rajono savivaldybės administracija	Bus parengtas savivaldybės parkų ir skverų sąrašas, želdiniai bus įtraukti į apskaitos registrus.	2022-12-31
1.2.	iki finansinių ataskaitų sudarymo atlikti biologinio turto inventorizaciją.	Prienuj rajono savivaldybės administracija	Iki finansinių ataskaitų sudarymo dienos bus atlikta biologinio turto inventorizacija.	2022-12-31
2.	Siekiant finansinėse ataskaitose pateikti tikslesnius duomenis:			
2.1.	sukurtus ilgalaikio turto vienetus perkelti iš nebaigtos statybos sąskaitos iš karto užbaigus statybos darbus (pagal deklaracijų apie statybos užbaigimą duomenis);	Prienuj rajono savivaldybės administracija	Ilgalaikio turto vienetai iš nebaigtos statybos sąskaitos bus iškelti iš karto, kai bus gauti statybos užbaigimą patvirtinantys dokumentai.	2022-12-31
2.2.	perskaičiuoti pavėluotai užregistruoto ilgalaikio turto nusidėvėjimą ir patikslinti ilgalaikio turto vertę.	Prienuj rajono savivaldybės administracija	Bus perskaičiuotas ilgalaikio turto nusidėvėjimas.	2022-12-31
3.	Siekiant, kad savivaldybės skola nedidėtų, numatyti papildomas priemones įsiskolinimams mažinti.	Prienuj rajono savivaldybės administracija	Bus imamasi priemonių, kad savivaldybės skola nedidėtų, nuolat stengiamasi mažinti savivaldybės įsiskolinimą.	2022-12-31
4.	Siekiant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos teisės aktu	Prienuj rajono	Bus siekiama, kad būtų pateiktos teisingos	2022-12-31

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	nustatyta tvarka, užtikrinti, kad būtų pateiktos teisingos sporto rėmimui skirtų lėšų panaudojimo ataskaitos ir lėšos būtų naudojamos paraiškose numatytiems tikslams.	savivaldybės administracija	sporto rėmimui skirtų lėšų panaudojimo ataskaitos.	
5.	Siekiant finansinėse ataskaitose pateikti tikslius duomenis:			
5.1.	vadovaujantis patvirtintais nusidėvėjimo normatyvais patikslinti ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiką ir perskaičiuoti ilgalaikio turto (pastatų) nusidėvėjimą.	Prienuų globos namai	Vadovaujantis patvirtintais nusidėvėjimo normatyvais bus patikslintas ilgalaikio turto (pastatų) naudingo tarnavimo laikas ir perskaičiuotas ilgalaikio turto (pastatų) nusidėvėjimas.	2022-09-30
5.2.	laikytis teisės aktų nuostatų dėl ilgalaikio turto remonto sąnaudų apskaitos, pagrindinės veiklos ir kitos veiklos pajamų ir sąnaudų grupavimo, išankstinių mokėjimų atvaizdavimo.	Prienuų globos namai	Bus laikomasi teisės aktų nuostatų dėl ilgalaikio turto remonto sąnaudų, išankstinių mokėjimų atvaizdavimo apskaitoje, pagrindinės veiklos ir kitos veiklos pajamų ir sąnaudų grupavimo (globos namuose esančios kavinės „Seklytėlė“ pajamos ir sąnaudos bus priskirtos kitos veiklos pajamoms ir sąnaudoms).	2022-07-14
5.3.	iki ataskaitų sudarymo apskaitoje užregistruoti teisingus sąskaitų duomenis.	Prienuų globos namai	Bus atliekami sąskaitų duomenų atvaizdavimo kompiuterinėse programose BONUS ir APSKAITA koregavimo darbai, bus deramasi su šių programų aptarnaujančiu personalu dėl programų galimybių išplėtimo	2022-12-21
6.	Siekiant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir biudžeto vykdymo ataskaitos būtų sudarytos teisingai, įstaigai skirtus asignavimus planuoti ir naudoti laikantis	Prienuų globos namai	Biudžeto lėšos bus naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir biudžeto vykdymo ataskaitos bus sudaromos teisingai, o	Nuolat

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
	pajamų ir išlaidų klasifikacijos.		įstaigai skirti asignavimai planuojami ir naudojami laikantis pajamų ir išlaidų klasifikacijos.	
7.	Užtikrinti, kad iki ataskaitų sudarymo dienos būtų atlikti visi reikiami įrašai buhalterinės apskaitos registruose pagal VSAFAS reikalavimus.	Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras	Visus reikiamus įrašus buhalterinės apskaitos registruose (programoje Labbis) pagal VSAFAS reikalavimus planuojama atlikti iki III ketvirčio ataskaitų sudarymo: 1. Sutvarkyti sąskaitų duomenis. 2. Užregistruoti visas viešojo sektoriaus subjekto ataskaitinio laikotarpio ūkines operacijas ir ūkinius įvykius. 3. Sutvarkyti ilgalaikio turto apskaitą vadovaujantis Lietuvos Vyriausybės nustatyta tvarka.	2022-10-17
8.	Siekiant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir biudžeto vykdymo ataskaitos būtų sudarytos teisingai, įstaigai skirtus asignavimus planuoti ir naudoti laikantis pajamų ir išlaidų klasifikacijos.	Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras	Skirti asignavimai bus planuojami ir naudojami, biudžeto vykdymo ataskaitos bus sudaromos laikantis pajamų ir išlaidų klasifikacijos.	2022-10-17

*Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminus pateikė Prienų rajono savivaldybės administracijos, Prienų globos namų ir Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centro vadovai

PRIEDAI

Audito ataskaitos Prienų rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės lėšų ir turto naudojimo vertinimas
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

KFAR – Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys

BVAR – Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys

VSAFAS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai

VSAKIS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistema

VSS – Viešojo sektoriaus subjektas

VšĮ – Viešoji įstaiga

FAR – Finansinių ataskaitų rinkinys

VRA – Veiklos rezultatų ataskaita

FBA – Finansinės būklės ataskaita

Tarnyba – Prienų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Savivaldybė – Prienų rajono savivaldybė

Savivaldybės administracija – Prienų rajono savivaldybės administracija

Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys – savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys, parengtas kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys, ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kuriame pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys.

Viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinių ataskaitų rinkinių konsolidavimas – vienai viešojo sektoriaus subjektų grupei priklausančių viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių jungimas į vieną konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį taikant VSAFAS.

Biologinis turtas – gyvūnai ir augalai, kuriuos subjektas valdo, naudoja ir kuriais disponuoja.

Parkų ir skverų želdiniai – viešojo sektoriaus subjektų parkuose ir skveruose sodinami ir kuriami želdiniai (medžiai, krūmai ir pan.), kurių komponentų visuma teikia gyventojams socialinę, ekonominę ir gamtosauginę naudą.

Disponavimas turtu – teisė turtą parduoti, kitaip perleisti, taip pat išnuomoti, įkeisti arba kitokiu būdu keisti jo teisinę būklę.

Turto naudojimas – naudingųjų turto savybių taikymas naudotojo poreikiams tenkinti.

Turto valdymas – teisė įstatymų nustatyta tvarka daryti turtui fizinį ir ūkinį poveikį.

Sąnaudos – ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, pardavimo, perdavimo, netekimo arba nuvertėjimo ir įsipareigojimų prisiėmimo per ataskaitinį laikotarpį, dėl ko sumažėja grynasis turtas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą.

Asignavimai – valstybės biudžete arba savivaldybės biudžete patvirtinta lėšų išlaidoms ir ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui (toliau – turtas) įsigyti suma, kurią asignavimų valdytojas turi teisę biudžetinais metais gauti iš valstybės biudžete arba savivaldybės biudžete sukauptų lėšų, pateikęs paraišką valstybės išdą valdančiai institucijai arba savivaldybės administracijai, patvirtintoms programoms finansuoti.

Savivaldybės biudžetas – savivaldybės tarybos tvirtinamas savivaldybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams.

Savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojai – savivaldybių biudžetinių įstaigų ar savivaldybės administracijos ir jos padalinių, nurodytų tarybos patvirtintame savivaldybės biudžete, vadovai (savivaldybės administracijoje – administracijos direktorius ar jo įgalioti asmenys, savivaldybės administracijos padaliniuose – padalinių vadovai ar jų įgalioti asmenys).

Audito ataskaitos Prienų rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės lėšų ir turto naudojimo vertinimas
2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti Prienų rajono savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- įvertinti Prienų rajono savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą pasirinktose srityse.

Auditas atliktas:

- pagal tarptautinius audito standartus⁹⁷ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁹⁸;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų, o pasirinktose audituoti srityse savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos:

- Audito metu vertinti 41 įstaigos ir Išteklių fondo (Iždo) finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2021 metų KFAR duomenys, taip pat KFAR atvaizduotas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis 3 kontroliuojamų akcinių ir uždarytų akcinių bendrovių, 1 asocijuotojo ir 2 kitų subjektų kapitalas ir 34 asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu sudaryto 2021 metų BVAR duomenys.

Audito apimtis nebuvo ribojama.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui, Savivaldybės ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku KFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 1371 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą). Taip pat kokybiškai reikšmingu gali būti laikomas iškreipimas (nors suma mažesnė už reikšmingumą),

⁹⁷ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai, prieiga per internetą: <https://avnt.lrv.lt/lt/teisine-informacija/teises-aktai/auditas>

⁹⁸Finansinio audito (1000-1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrolė.lt/LT/post/15649/>

kuris yra svarbus informacijos vartotojui dėl jo pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant jis atsirado. Kokybiškai reikšmingu yra laikoma ir svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku BVAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 713 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytą dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nepaisant to, kad mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams, sprendimams dėl jo pobūdžio, aplinkybių ar konteksto, kuriems esant ji atsirado.

Audito apimtis ir metodai	
<p>Audituotos konsoliduotosios finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos</p>	<p>Savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: Finansinės būklės ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis; Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis; Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis; Pinigų srautų ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis; Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas. Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos už 2021 metus: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2021 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 1-sav.); Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2021 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2-sav.); Aiškinamasis raštas.</p>
<p>2021 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai</p>	<p>Turto bei atitinkamai finansavimo sumų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje, 2021 metų pradžioje buvo iš viso 81635,62 tūkst. Eur, pabaigoje – 91408,93 tūkst. Eur.</p>
<p>2021 m. pajamos, sąnaudos ir patirtos išlaidos</p>	<p>Savivaldybė gavo 55332,67 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 53459,07 tūkst. Eur sąnaudų. Savivaldybės biudžeto patikslintas pajamų planas sudarė 35482,9 tūkst. Eur, asignavimų planas – 36442,0 tūkst. Eur. Faktiškai į Savivaldybės biudžetą gauta 36557,4 tūkst. Eur pajamų, panaudota 35648,2 tūkst. Eur asignavimų, įskaitant 779,8 tūkst. Eur 2020 metų nepanaudotų biudžeto lėšų likutį. Nepanaudotas biudžeto lėšų likutis 2021 metų pabaigai sudaro 1753,4 tūkst. Eur.</p>

2021 m. biudžeto asignavimų suma, kurią valdė asignavimų valdytojai	Savivaldybės biudžeto asignavimų suma 2021 metais yra 36442,0 tūkst. Eur (planas su patikslinimais).
2021 m. savivaldybės skolos duomenys	Savivaldybės skola 2021 m. pradžioje buvo 2657,2 tūkst. Eur, pabaigoje – 2971,4 tūkst. Eur, iš jų paskolų likutis metų pradžioje sudarė 2256,0 tūkst. Eur, metų pabaigoje – 2009,5 tūkst. Eur.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių duomenų

Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika:

- turto srityje – dėl biologinio turto apskaitymo;
- įsipareigojimų srityje – dėl įsipareigojimų vertinimo, registravimo apskaitoje laiku ir teisingai, jų atskleidimo finansinėse ataskaitose;
- Sąnaudų/išlaidų srityje – dėl darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo teisingumo.

Be sričių, kuriose nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika, svarbiausiomis audito sritimis buvo: ilgalaikis turtas, ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai, pajamos, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos, kitos sąnaudos.

Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas):

Atliekant konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą, vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros):

- Atsirinktuose subjektuose įvertinome turto įsigijimo, nurašymo, nusidėvėjimo, perdavimo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis), inventorizacijos atlikimo tinkamumą.
- Įsipareigojimų srityje atsirinktuose subjektuose atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis), inventorizacijos atlikimo tinkamumą.
- Pajamų srityje atrankos būdu įvertinome pajamų pripažinimą, įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
- Sąnaudų srityje atrankos būdu įvertinome: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar registruotas tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančius dokumentus; registravimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas:

Įvertinome:

- taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumą;
- bendrą (konsoliduotųjų) finansinių ataskaitų arba finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus;
- bendrą biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų šių ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus;
- konsolidavimo metu atliktų koregavimų tinkamumą, išsamumą ir tikslumą.

Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2021 metais teisėtumo

Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika:

Biudžeto lėšų valdymo ir naudojimo srityje nustatyta rizika dėl darbo užmokesčio nustatymo nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais;

Savivaldybės turto valdymo ir naudojimo srityje – dėl subjekto principo laikymosi apskaitant nuosavą arba patikėjimo teise valdomą, naudojamą ir disponuojamą turtą.

Sritys, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas) (jei toks buvo atliekamas):

Vidaus kontrolės testavimas nebuvo vykdomas.

Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros):

- ilgalaikio materialiojo turto sritis: vertinome ar turtas įsigyjamas, naudojamas ir nurašomas teisės aktų nustatyta tvarka, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo asignavimų plano; ar atlikta metinė inventORIZACIJA;
- ilgalaikių įsipareigojimų sritis: vertinome savivaldybės skolinius įsipareigojimus, mokėtinas sumas, ar laikomasi teisės aktų reikalavimų dėl skolinimosi limitų ir mokėtinų sumų likučio mažinimo;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sritis: vertinome, ar patvirtinta darbo apmokėjimo sistema atitinka teisės aktų reikalavimus, ar darbuotojų darbo užmokestis nustatytas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui buvo suplanuotos ir neviršijo asignavimų plano;
- išlaidų sritis: vertinome, ar išlaidos prekėms ir paslaugoms įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo asignavimų plano; lėšų, skirtų sporto projektams finansuoti skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už jas procedūras;
- socialinių išmokų sritis: vertinome, ar socialinės pašalpos paskirtos ir mokėtos teisės aktų nustatyta tvarka.

Teisės aktai, kuriais vadovaujantis buvo atliktos audito procedūros ir vertinimai

- Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.
- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
- Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
- Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos statybos įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo ir disponavimo juo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
- Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas.
- Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-12-15 nutarimas Nr. 1435 „Dėl strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-19 nutarimas Nr. 1167 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-10-19 nutarimas Nr. 1250 „Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. 1K-361 „Dėl savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teikimo Finansų ministerijai patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013-12-31 įsakymas Nr. 1K-417 „Dėl valdžios

sektorius subjektų apskaitos duomenų teikimo finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“.

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. D1-5 „Dėl Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. ISAK-3216 „Dėl mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų patvirtinimo“.
- Savivaldybės tarybos sprendimai, Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai, susiję su audituotomis sritimis.
- Audituočių įstaigų vidaus dokumentai.

Audito ataskaitos Prienų rajono savivaldybės 2021 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės lėšų ir turto naudojimo vertinimas
3 priedas

Viešojo sektoriaus subjektų, kuriuose buvo atliktos audito procedūros, sąrašas

Eil. Nr.	Subjektas	Konsoliduojama KFAR	Konsoliduojama BVAR
1.	Prienų rajono savivaldybės administracija	✓	✓
2.	Prienų „Žiburio“ gimnazija	✓	✓
3.	Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazija	✓	✓
4.	Prienų r. Jiezo gimnazija	✓	✓
5.	Prienų r. Stakliškių gimnazija	✓	✓
6.	Prienų „Ažuolo“ progimnazija	✓	✓
7.	Prienų „Revuonos“ pagrindinė mokykla	✓	✓
8.	Prienų r. Išlaužo pagrindinė mokykla	✓	✓
9.	Prienų r. Pakuonio pagrindinė mokykla	✓	✓
10.	Prienų r. Balbieriškio pagrindinė mokykla	✓	✓
11.	Prienų r. Šilavoto pagrindinė mokykla	✓	✓
12.	Prienų r. Skriaudžių pagrindinė mokykla	✓	✓
13.	Prienų rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras	✓	✓
14.	Prienų lopšelis-darželis „Pasaka“	✓	✓
15.	Prienų lopšelis-darželis „Gintarėlis“	✓	✓
16.	Prienų lopšelis-darželis „Saulutė“	✓	✓
17.	Prienų meno mokykla	✓	✓
18.	Prienų r. Veiverių Antano Kučingio meno mokykla	✓	✓
19.	Prienų r. Jiezo muzikos mokykla	✓	✓
20.	Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka	✓	✓
21.	Prienų krašto muziejus	✓	✓
22.	Prienų švietimo pagalbos tarnyba	✓	✓

23.	Prienų kultūros ir laisvalaikio centras	✓	✓
24.	Jiezno kultūros ir laisvalaikio centras	✓	✓
25.	Veiverių kultūros ir laisvalaikio centras	✓	✓
26.	Stakliškių kultūros ir laisvalaikio centras	✓	✓
27.	Balbieriškio kultūros ir laisvalaikio centras	✓	✓
28.	Prienų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba	✓	✓
29.	Prienų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centras	✓	✓
30.	Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	✓	✓
31.	Prienų globos namai	✓	✓
32.	Prienų r. Jiezno paramos šeimai centras	✓	✓
33.	Prienų rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius	✓	✓
34.	Prienų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba	✓	✓
35.	VšĮ Prienų ligoninė	✓	
36.	VšĮ Prienų rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	✓	
37.	VšĮ Balbieriškio pirminės sveikatos priežiūros centras	✓	
38.	VšĮ Jiezno pirminės sveikatos priežiūros centras	✓	
39.	VšĮ Veiverių pirminės sveikatos priežiūros centras	✓	
40.	VšĮ Stakliškių pirminės sveikatos priežiūros centras	✓	
41.	VšĮ "Prienai"	✓	
42.	VšĮ krepšinio sporto klubas "Prienai"	✓	